

Asia: VN/7046/2024

**Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi virvoitusjuomaverosta annetun lain ja alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annetun lain liitteen muuttamisesta sekä virvoitusjuomaverosta annetun lain muuttamisesta annetun lain kumoamisesta**

Lausunnonantajan lausunto

**Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään**

Valtiovarainministeriö

Lausuntopyyntönne 2.6.2025, VN/7046/2024

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi virvoitusjuomaverosta annetun lain ja alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annetun lain liitteen muuttamisesta sekä virvoitusjuomaverosta annetun lain muuttamisesta annetun lain kumoamisesta

Valtiovarainministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi virvoitusjuomaverosta annetun lain ja alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annetun lain liitteen muuttamisesta sekä virvoitusjuomaverosta annetun lain muuttamisesta annetun lain kumoamisesta.

Suomen Yrittäjät esittää lausuntonaan seuraavaa:

Esityksen tavoitteena on tehdä virvoitusjuomaverosta annettuun lakiin Euroopan komission valtiontukihyväksynnän edellyttämät muutokset, jotta kevään 2023 virvoitusjuomaveron

terveysohjausta vahvistava uudistus voidaan saattaa voimaan. Lisäksi esityksen tavoitteena on lisätä valtion verotuloja.

Pidämme virvoitusjuomaveron uudistuksen tavoitetta terveysperusteisesta ohjauksesta lähtökohtaisesti kannatettavana. Terveysperusteisen ohjaus-vaikutuksen toteutuminen voi kuitenkin jäädä heikoksi, ja kulutusta saattaa myös siirtyä sokerittomista juomista sokeria sisältäviin juomiin sokerittomien ja matalamman sokeripitoisuuden juomien veroeron osittaisen kapenemisen takia. Pakkaamattomien juomien verottaminen alimman veroluokan mukaan ilman sokeripitoisuuteen perustuvaa porrastusta voi myös heikentää veron terveysohjausvaikutusta ja johtaa eri tuotteiden epätasaiseen verokohteluun.

Käyttäytymisperusteisten verojen tärkeys ja merkitys veropolitiikassa on kasvanut, ja pidämme perusteluna, että verotuksen painopisteen siirtoa välittömästä verotuksesta välilliseen jatketaan. Hyvin suunnitellut haittaverot tukevat osaltaan negatiivisten ulkoisvaikutusten hinnoittelua. Samalla on tärkeää ottaa huomioon sääntelyllä saavutettavat hyödyt, sääntelyn vaikuttavuus sekä erot vero-objektien luonteessa. Valmisteveroilla voi olla ensisijaisen fiskaalisen tavoitteen lisäksi toissijaisesti muitakin tavoitteita, kuten terveellisen ravitsemuksen edistäminen, mutta toissijaisten tavoitteiden vuoksi ei tule luopua hyvän verojärjestelmän yleisistä tunnuspiirteistä, joihin lukeutuu muun muassa hallinnollinen tehokkuus. Terveellistä ravitsemusta koskeviin tavoitteisiin voidaan pyrkiä verotusta tehokkaammin keinoin, kuten valistuksella ja neuvonnalla.

Hallinnollisen tehokkuuden näkökulmasta virvoitusjuomaverouudistusta voidaan pitää ongelmallisena, koska erityisesti pienemmille toimijoille muutosten aiheuttamat kustannukset saattavat muodostua kohtuuttoman suuriksi toiminnan laajuuteen nähden. Tämä voisi heikentää yritysten toimintaedellytyksiä ja kilpailukykyä.

Moniportainen virvoitusjuomavero on hallinnollisesti raskas. Elintarviketietosääntely ei edellytä kokonaissokeripitoisuuden ilmoittamista pakkaamattomista elintarvikkeista, mutta veroverovelvollisten tulee sisällyttää valmisteverokirjanpitoon sokerilisäystä koskevat ainesosatiedot ja kokonaissokeripitoisuutta koskeva tieto sekä näitä koskeva luotettava näyttö. Verotasojen korottaminen voi myös johtaa siihen, että pienvalmistajaksi rekisteröityneet toimijat eivät enää täytä de minimis -tuen ehtoja.

Hallinnollisen taakan raportointi- ja seurantavelvoitteineen ei tule muodostua verovelvollisille kohtuuttomaksi, jotta yritysten kannattavuus ei kärsi eikä uusien yritysten syntyä toimialalle vaikeutettaisi.

Pakkaamattoman juoman valmistus

Pakkaamattomista juomista ei hallinnollisista syistä kannettaisi virvoitusjuomaveroa niiden sokeripitoisuuden perusteella, vaan niitä verotettaisiin alimman verotason mukaan. Ehdotus kaavamaisesta verotasosta on perusteltu hallinnollisen taakan hillitsemisen näkökulmasta.

Jatkovalmistelussa tulisi tarkentaa elintarvikkeen luovutuspaikassa välittömään myyntiin valmistettavien juomien verokohtelua, kun juoman valmistamisessa käytetään myös muualla valmistettuja juoman osia. Esityksessä olisi perusteltua käsitellä, millaisissa tilanteissa pakkaamattomaan juomaan sovelletaan alinta verotasoa.

Yli viiden litran vähittäismyyntipakkaukseen pakatut makeuttamattomat ja maustamattomat vedet ja kivennäisvedet

Suomen Yrittäjät esittää, että veron ulkopuolelle jätettäisiin makeuttamattomat ja maustamattomat vedet ja kivennäisvedet vähittäismyyntipakkauskoosta riippumatta. Tullitariffin nimikkeeseen 2201 kuuluvat vedet ovat terveydelle haitattomia. Esitysluonnoksen vaikutusarvion mukaan yli viiden litran pakkauksissa olevien vesien lisäämisellä veron piiriin olisi todennäköisesti vähäinen verotuottovaikutus.

Suomen Yrittäjät

Juhana Brotherus

johtaja, pääekonomisti

Laura Kurki

johtava veroasiantuntija

Kurki Laura  
Suomen Yrittäjät ry